

Sygn. akt III AUa 291/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska

Sędziowie: SSA Iwona Szybka

SSA Anna Rodak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 marca 2017 r. w Ł.

sprawy **W. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę

na skutek apelacji W. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 grudnia 2015 r. sygn. akt VIII U 1163/15

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 291/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 marca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy W. C. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 03 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku w Spółdzielni Mieszkaniowej w A., ponieważ w świadectwie pracy powołane stanowisko pracy „specjalisty w dziale (...) Zasobami Mieszkaniowymi, kierownika produkcji podstawowej oraz kierownika budowy” nie jest zgodne ze stanowiskiem wymienionym w wykazie stanowisk Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 roku.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca wnosząc o uwzględnienie pracy w szczególnych warunkach w okresie od 01 sierpnia 1973 roku do 01 stycznia 1999 roku w Spółdzielni Mieszkaniowej w A.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od powyższej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. Sad Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie od przedmiotowej decyzji.

Rozstrzygnięcie Sadu zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawca W. C. urodził się (...).

W dniu 24 lutego 2015 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

W. C. był zatrudniony w okresie od 03 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku w Spółdzielni Mieszkaniowej w A. i zakład pracy wystawił mu świadectwo pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, że podczas tego zatrudnienia świadczył pracę w szczególnych warunkach określoną w wykazie A dziale XIV poz 24 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

Wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę w Spółdzielni na stanowisku specjalisty w D. (...) Zasobami Mieszkaniowymi, kierownika produkcji podstawowej oraz kierownika budowy. Był specjalistą do spraw technicznych dopóki nie przeszedł na budowę domków jednorodzinnych. W. był kierownikiem budowy domków jednorodzinnych. Odbierał i nadzorował budowy. Uczestniczył przy awariach, naprawach dachów, nadzorował te prace. Jako kierownik budowy wnioskodawca nadzorował budowę domków jednorodzinnych. Nadzorował także inne prace na budowie tj., prace elektryczne, stolarskie, dekarские także wszystkie konserwacje prac nadto prace zbrojarzy, murarzy i cieśli. Wykonywał różne prace w warunkach szczególnych jak i nie szczególnych

Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, udokumentował staż pracy wynoszący 28 lat, 3 miesiące i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 6 lat 7 miesięcy 16 dni pracy w szczególnych warunkach.

Sąd oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazał, iż dał wiarę zeznaniom świadków co do faktu, że ubezpieczony świadczył pracę w Spółdzielni Mieszkaniowej w A. w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednakże na ich podstawie niemożliwym jest ustalenie, iż podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy ubezpieczony świadczył pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy polegającą na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach. Z zeznań wnioskodawcy, a także świadków wynika bowiem, że wykonywał on także różne prace również nie związane z nadzorem pracy i kontrolą w warunkach szczególnych.

Dokument w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawiony przez zakład pracy na rzecz ubezpieczonego Sąd uznał za wiarygodny w tym znaczeniu, że został wystawiony przez pracodawcę i jego treść nie budzi wątpliwości co do autentyczności jednakże z jego treści oraz z ustaleń Sądu nie wynika, że ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach przy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżyniersko – technicznego na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie, gdyż wnioskodawca wykonywał także inne prace.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sad Okręgowy uznał, iż odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd powołał się na regulację zawartą w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2009 r. Nr 153, póź. 1227 z późn. zm.) wg której ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod

warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z przepisu art. 32 ust. 1 wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przy czym w myśl art. 32 ust. 1a pkt. 1 przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Zasady przechodzenia na wcześniejsze emerytury oraz wykazy stanowisk do tego uprawniających określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, póź. 43 z późn. zm).

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Dodatkowo § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale XIV pod póź. 24 wymieniona została „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”.

Stosownie zaś do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie od 03 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku nie znajduje potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Brak jest bowiem jakichkolwiek dowodów na to, że odwołujący pracował wyłącznie w szczególnych warunkach przy wykonywaniu prac dotyczących kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżyniersko – technicznego na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie tj. iż wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace określone w dziale XIV wykazie A poz 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne

dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Tymczasem wnioskodawca nie przedłożył w toku sprawy żadnych dowodów, które by świadczyły o tym, że praca którą wykonywał w spornych okresach była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach. Nie jest możliwe ustalenie takiego charakteru pracy w spornych okresach wyłącznie na podstawie oświadczeń skarżącego oraz zeznań świadków.

Reasumując, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie z zebranego materiału dowodowego wynika jasno, iż wnioskodawca w spornym okresie nie wykonywał stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy czynności określonych w dziale XIV poz. 24 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, że pomimo, iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: na dzień złożenia wniosku o emeryturę ukończył 60 rok życia, udokumentował ponad 25-letni okres składkowego i nieskładkowego oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ze względu na nie wykazanie wymaganego ustawowo 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura, nie przysługuje mu prawo do dochodzonego świadczenia, co mając na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł ubezpieczony

zarzucając błędną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że odwołujący w okresie od 3.01.1983 r. do 31.12.1998 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, będąc zatrudnionym w Spółdzielni Mieszkaniowej w A., na stanowisku kierownika produkcji podstawowej, kontrolera międzyoperacyjnego, kontrolera jakości produkcji i usług oraz kierownika budowy.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie emerytury ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W toku postępowania apelacyjnego wnioskodawca ustanowił pełnomocnika, który w piśmie procesowym precyzującym stanowisko skarżącego poparł apelację oraz wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. P. oraz uzupełniających zeznań ubezpieczonego, na okoliczność przebiegu jego pracy zawodowej oraz zakresu i charakteru świadczonej przez niego pracy w spornym okresie, a także dowodu z dokumentu w postaci sprostowania przebiegu pracy zawodowej powoda w okresie od 1983 r. do 2000 r. sporządzonego przez mgr. I. R. P., wskazując, iż potrzeba powołania powyższych dowodów powstała dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, z uwagi na treść wyroku Sądu I instancji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz zawartych w niej wniosków dowodowych jako spóźnionych.

Sąd Apelacyjny, zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew wywodom apelacji, Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy oraz treści obowiązujących i powołanych w uzasadnieniu wyroku, przepisach prawa materialnego.

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosków dowodowych zgłoszonych w apelacji.

Zgodnie z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Ta strona, która twierdzi, że określona okoliczność miała miejsce obowiązana jest zatem zgłosić dowód lub dowody wykazujące jej istnienie. Natomiast w art. 217 § 1 k.p.c. został określony przez ustawodawcę termin przedstawienia faktów i dowodów. W świetle tego przepisu, strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów kodeksu mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę. Podczas całego postępowania strona powodowa reprezentowana przez profesjonalistę nie była ograniczona w możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Dodatkowo w świetle uregulowań art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikała później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c.. Przepis ten został wprowadzony głównie w celu dyscyplinowania stron, przez skłonienie ich do przedstawiania całego znanego im materiału faktycznego i dowodowego już przed sądem pierwszej instancji. Jednocześnie tym sposobem ustawodawca zapobiega także przewlekłości postępowania. Obostrzenia zawarte w cytowanym przepisie są wyrazem dążenia do koncentracji materiału procesowego, a nie ograniczania rozpoznawczych i kontrolnych funkcji apelacji. Dla strony zapobiegliwej i dbającej należyście o swoje procesowe interesy, obostrzenia te nie stanowią przeszkody w zrealizowaniu celu procesowego, w szczególności polegającego na ujawnieniu prawdy materialnej. Chodzi o to, aby na skutek obostrzeń przewidzianych w omawianym przepisie, ustanowionych zasadniczo w celach pragmatycznych, nie ucierpiało prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy nie zachodziły żadne przeszkody by wskazane środki dowodowe celem wykazania kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, powołać już w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Apelujący nie wykazał w sposób przekonujący, iż powołanie rzeczonych dowodów w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, nie było możliwe, ani że potrzeba powołania się nań wynikała później. Bezwzględnie strona nie może argumentować potrzeby powołania nowych dowodów, treścią wyroku Sądu pierwszej instancji, czy też treścią jego uzasadnienia. Z tych też względów zgłoszenie wskazanych wniosków dowodowych na obecnym etapie postępowania nie mogło odnieść zamierzonych przez stronę powodową skutków procesowych.

Odnosząc się do meritum sprawy wskazać należy, iż spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do tego czy wnioskodawca legitymuje się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a zatem czy spełnia jedną z niezbędnych przesłanek nabycia prawa do emerytury. Wnioskodawca okres stażu szczególnego, uznanego przez organ rentowy usiłował uzupełnić okresem zatrudnienia w Spółdzielni Mieszkaniowej w A. od dnia 3 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku, na stanowisku specjalisty w dziale (...) Zasobami Mieszkaniowymi, kierownika produkcji podstawowej, kierownika budowy tj. na stanowiskach, o których mowa w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w (Dz. U. 1983 r. nr 8 poz. 43 ze zm.) Dziale XIV tj. prace różne, poz. 24 - kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno - techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Niewątpliwie zaliczenie tego okresu do stażu szczególnego przy bezspornym okresie zaliczonym przez organ rentowy w wymiarze 6 lat, 7 miesięcy i 16 dni, dawałoby wnioskodawcy sumaryczny okres 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji zarzutów procesowych, stwierdzić należy, iż bezpodstawnie wywodzi apelujący, że zebrany przed sądem pierwszej instancji materiał dowodowy, uzasadniał przyjęcie odmiennych, od poczynionych przez Sąd Okręgowy, ustaleń faktycznych oraz wyprowadzonych wniosków, mianowicie, że ubezpieczony spełnił także przesłankę stażu szczególnego.

Podkreślenia wymaga, że ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd pierwszej instancji w powyższym zakresie była wszechstronna. Sąd Okręgowy prawidłowo poddał kontroli zaświadczenie pracodawcy stwierdzające, iż wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Zaświadczenie to zostało

zakwestionowane przez organ rentowy, z przytoczeniem stosownej argumentacji. W świetle powyższego Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe nakierowane na weryfikację prawidłowości wystawionego zaświadczenia, poprzez treść dokumentacji pracowniczej jak i poprzez powołane osobowe źródła dowodowe. Takie działanie sądu, było poprawne, albowiem zaświadczenie pochodzące od pracodawcy, nie jest dokumentem urzędowym, może być kwestionowane przez organ rozpoznający wniosek o emeryturę jak i pracownika i powinno być w pierwszej kolejności weryfikowane poprzez treść dokumentacji pracowniczej, a jeżeli jest to niewystarczające, możliwe jest prowadzenie weryfikacji także poprzez osobowe źródła dowodowe. (patrz - SN wyrok z 13 września 2011 roku (...) 107/11 legalis nr 461854). W związku z powyższym, kwestia wystawienia przez pracodawcę zaświadczenia, iż wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, nie jest okolicznością przesądzającą w zakresie uznania, czy wnioskodawca spełnił przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W przedmiotowej sprawie, bezspornym jest, że pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, twierdząc, że w spornym okresie ubezpieczony zatrudniony na stanowisku: specjalisty w dziale (...) Zasobami Mieszkaniowymi, kierownika produkcji podstawowej, kierownika budowy tj. na stanowiskach, o których mowa w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w (Dz. U. 1983 r. nr 8 poz. 43 ze zm.) dziale XIV tj. prace różne, poz. 24 - kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno - techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Podnoszone w sprawie wątpliwości w zakresie oceny charakteru pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, jako świadczonej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zostały wyjaśnione w ramach przeprowadzonego przed sądem pierwszej instancji postępowania dowodowego w tym z zeznań świadków oraz wnioskodawcy. Sąd Okręgowy dokonał niewadliwej oceny przeprowadzonych dowodów, wyjaśniając motywy, dla których uznał ich wiarygodność, której prawidłowości apelacja nie kwestionuje. W całokształcie zebranego przed sądem pierwszej instancji materiału dowodowego, w pełni uprawione jest przyjęcie Sądu pierwszej instancji, iż brak jest podstaw do zakwalifikowania pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, w spornym okresie, jako pracy z wykazu A dział XIV poz. 24 w wymiarze wymaganym do uwzględnienia jej w stażu szczególnym uprawniającym do emerytury z art. 184 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zaakcentować należy, że sposób kwalifikowania czynności z zakresu kontroli i dozoru, jako prac wymienionych pod poz. 24 w dziale XIV wykazu A, analizowany był w judykaturze wielokrotnie. Na uwagę zasługuje w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013r., I UK 184/13 (LEX nr 1448473), w motywach którego wymienione zostały warunki, jakim odpowiadać musi dozór inżynieryjno-techniczny, aby został uznany za pracę w warunkach szczególnych w znaczeniu prawnie relewantnym. Przede wszystkim powinien być sprawowany „na oddziałach i wydziałach”, a więc bezpośrednio w określonym, skonkretyzowanym środowisku pracy, w którym istnieje narażenie na czynniki o znacznej szkodliwości dla zdrowia lub powodujące znaczny stopień uciążliwości pracy albo wymagające wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia; powinien on dotyczyć prac zgodnych z wykazami prac w szczególnych warunkach zawartymi w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983r. i wykonywanych bezpośrednio przez osoby, nad którymi sprawowany jest dozór; musi też być wykonywany stale, a nie okazjonalnie, jak też w pełnym wymiarze czasu pracy. Przy czym dozór ten musi być dozorem bezpośrednim wykonywanym na stanowiskach na których jest wykonywana praca w szczególnych warunkach tak aby występowało tożsame narażenie dozoruującego i podwładnego na czynniki szkodliwe występujące na stanowisku pracy. (patrz- SN wyrok z 8 grudnia 2008 roku (...) 107/08 ; SA (...) wyrok z 23 października 2012 roku III AUa 999/12 - legalis).

Okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy nie pozwalają zaś na uznanie, że wnioskodawca w spornym okresie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę odpowiadającą wymienionym wymaganiom. Ubezpieczony w okresie od 3 01.1983 r. do 14.09.1989 r. był specjalistą do spraw technicznych w D. (...) Zasobami Mieszkaniowymi. Od 15.09.1989 r. przeszedł do pracy na budowie domów jednorodzinnych, gdzie najpierw powierzono mu stanowisko kierownika produkcji podstawowej (do 31.01.1990 r.), a następnie stanowisko kierownika budowy. Wnioskodawca odbierał i nadzorował budowy, uczestniczył przy awariach, naprawach dachów, nadzorował te prace,

nadzorował prace: budowlane, elektryczne, stolarskie, dekarские, prace konserwacyjne, prace zbrojarzy, betoniarzy, murarzy i cieśli.

W świetle powyższych, szczegółowych ustaleń co do obowiązków pracowniczych wnioskodawcy, za bezzasadne uznać należy zarzuty naruszenia prawa procesowego, bowiem zasadnicze okoliczności, dotyczące określenia zajmowanego stanowiska i charakteru obowiązków pracowniczych wnioskodawcy nie były sporne. Spór dotyczył w możliwości zakwalifikowania tej pracy, jako wykonywanej na stanowisku wymienionym przez prawodawcę w wykazie prac w warunkach szczególnych.

Zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw do przyjęcia takiej kwalifikacji pracy wnioskodawcy. Skoro wnioskodawcy podlegali zarówno pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach np. zbrojarze czy betoniarze jak i robotnicy, których pracy tego waloru przypisać nie można np. elektrycy, stolarze) słusznie Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczony nie wykonywał pracy odpowiadającej warunkom określonym w dziale XIV poz. 24 wykazu A załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Tymczasem prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stanowi w systemie emerytalnym uprawnienie wyjątkowe, związane z ujemnym oddziaływaniem zdrowotnym warunków pracy na pracownika, co uzasadnia przyjęcie wcześniejszego wieku emerytalnego. Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 4 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresy pracy uzasadniające prawo do świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wykonywanie pracy w pełnym wymiarze czasu obowiązującym nie budzi kontrowersji i każdorazowo odnosi się do ustalonego w sprawie stanu faktycznego. W orzecznictwie przyjmuje się, że tylko okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wypełniają weryfikowalne kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Taki sam warunek odnosi się do wymagania stałego wykonywania takich prac, co oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub periodyczne, a nie stałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia. Podkreślenia wymaga, że Sąd Okręgowy dochodząc do kwestionowanych w apelacji wniosków powołał się na obszernie przytoczone orzecznictwo sądowe. Trafnie zaakcentowane zostało stwierdzenie, że jeśli czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno-technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) kontrolą lub dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji. Jednakże czynności ogólnie pojętego nadzoru lub kontroli w procesie produkcji, to wyłącznie te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. (por wyrok SN z dnia 24 września 2009 roku w sprawie II UK 31/09 (LEX nr 559949) oraz z dnia 6 grudnia 2007 roku w sprawie III UK 62/07 (LEX nr 375653); wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2012 roku , III AUa 374/12 LEX nr 1217658).

Skoro wnioskodawca nie wykonywał, w spornym okresie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w warunkach szczególnych, tym samym zasadnie Sąd I instancji uznał, iż nie udowodnił on 15- letniego okresu takiej pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku, toteż nie spełnił warunków nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji Sąd drugiej instancji z mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.